

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van Pereboomstraat nr. 1, hoeve, bestaande uit de huisweide, de deels bewaarde omwalling, de erfoprit, het kapelletje aan de erftoegang, de erfaanleg met kasseien, bakstenen stoepen en pomp, het boerenhuis, de dwarsschuur, de stalling met geïncorporeerd wagen te KOEKELARE**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,  
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 30 mei 2011 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen hoeve, bestaande uit de huisweide, de deels bewaarde omwalling, de erfoprit, het kapelletje aan de erftoegang, de erfaanleg met kasseien, bakstenen stoepen en pomp, het boerenhuis, de dwarsschuur, de stalling met geïncorporeerd wagenhuis en het bakhuis te KOEKELARE;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed West-Vlaanderen op datum van 28 november 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 1 december 2011,

## BESLUIT:

**Artikel 1.** Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische, in casu ook de architectuur-historische, de sociaal-culturele en de volkskundige waarde:

- als monument

De hoeve, bestaande uit de huisweide, de deels bewaarde omwalling, de erfoprit, het kapelletje aan de erftoegang, de erfaanleg met kasseien, bakstenen stoepen en pomp, het boerenhuis, de dwarsschuur, de stalling met geïncorporeerd wagenhuis en het bakhuis (uitgezonderd loods ten westen van de erfoprit, aanbouw onder lessenaarsdak achteraan aansluitend bij het wagenhuis, het klein nutsgebouw onder golfplaten dak ten zuiden van huis en loods ten noorden van schuur), gelegen te

KOEKELARE (ZANDE), Pereboomstraat 1

bekend ten kadaster:

KOEKELARE, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 227C (deel), 227D, 227H (deel) zoals afgebakend op bijgevoegd plan

**Art. 2.** Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

*Historische*, in casu ook de architectuur-historische waarde:

- Als zijnde een historische hoevesite die reeds aangeduid is op de Ferrariskaart (1770-1778) en teruggaat op het fonciershof van de "heerlijkheid Guysen". De hoeve gaat terug op een site met omwald opperhof (met onder meer het boerenhuis) en een neerhof. De omwalling - deels bewaard ten oosten van het boerenhuis - geldt als een belangrijk statussymbool voor een fonciershof.

- De achterin gelegen hoevesite bewaart de 19de-eeuwse U-vormige opstelling van de gebouwen rondom het erf: het imposante witgeschilderde boerenhuis met brede opkamer, de dwarsschuur, de stalling met geïncorporeerd drieledig wagenhuis, het bakhuis, de omwalling, de huisweide, de erfoprit met aan de toegang een kapel. Ook de deels begraasde erfaanleg is gaaf bewaard met kasseistroken en stoepen of paden van bakstenen op hun kant. Voor het huis is de bakstenen stoep sierlijk uitgewerkt in visgraatverband. Interessante erelementen bij het huis zijn de vierkante gemetselde waterput (verweerde natuursteen als afdekking) en de oude waterpomp op bakstenen voet.

- De naar het erf gerichte gevel van het minimaal eind 18de-eeuwse boerenhuis is opengewerkt en geritmeerd door beluikte muuropeningen. De getoogde deur is sierlijk uitgewerkt in een geriemde omlijsting van grijs gesmoorde klompjes en met een

geometrisch uitgewerkt smeedijzeren bovenlicht. De brede opkamer is aan de basis (kelderverdieping) voorzien van een schuinoplopende versterking, dit zowel bij de erfgevel als bij de achtergevel, de rechter zijgevel is uitgewerkt met een imposante schuine steunbeer. Een interessant gegeven voor de bouwgeschiedenis is de vertande bouwnaad tussen het lager huisgedeelte en de opkamer. De naar de omwalling gerichte achtergevel is - zoals traditioneel bij 18de-eeuwse boerenhuizen in het poldergebied - erg gesloten.

- Het interieur van het boerenhuis is gaaf bewaard: onder meer geprofileerde balken met balkconsoles, bewaarde binnendeuren en de kelder met een witgekalkt tongewelf en een vloer in rode terracottategels met smalle voeg. Ook de oude kapconstructie van het huis is bewaard.

- De stalling met geïncorporeerd drieledig wagenhuis en de schuur zijn opgetrokken in een verzorgde gele baksteenbouw. Het wagenhuis is geritmeerd door drie doorritten onder strek. Bij de stalling zijn de getoogde staldeuren, dichtgemetselde lage venstertjes en lichtgleuven bewaard, deze laatste wijzen mogelijk op een vroegere schuurfunctie. De linker zijgevel is uitgewerkt met duivengaten. De koeienstalling bewaart oude interieurelementen zoals moerbalken met balkconsoles, hardstenen 'slieten' en een eind 18de-eeuws of vroeg 19de-eeuws getelmerkt gebinte.

- Bij het bakhuis resulteerden de verschillende bouwfases in de tweede helft van de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw in een vrij lang gebouw met bijkomende functie van zomerkeuken. Gaaf bewaarde interieurelementen zijn hier onder meer de troggewelven, de brede schouw en de cementtegelvloer.

- De erfoprit met kapel is een typisch gegeven voor de achterin gelegen hoeve. De huisweide getuigt van het permanent historisch graslandgebruik dat typisch is rond een hoeve met veeteeltcomponent.

#### *Sociaal-culturele waarde:*

- De hoevesite is erg beeldbepalend in het landelijk gebied rondom het kleine dorpje Zande. Hierin spelen onder meer de kapel aan de erftoegang, de omvang van de gaaf bewaarde oude nutsgebouwen en het witgeschilderde boerenhuis een rol. Bovendien is het geheel nog omgeven door een ruime huisweide. De bewaarde 19de-eeuwse U-vormige opstelling van de gebouwen rondom het erf zorgt voor een grote leesbaarheid van de diverse hoevefuncties.

- Het boerenhuis is representatief voor de polderhoeves: kenmerkend zijn onder meer de opkamer van twee traveeën en de witgeschilderde baksteenbouw boven gepekte plint.

#### *Volkskundige waarde:*

- De hoeve wordt bij de erfoprit gemarkeerd door een kapel van 1876. De kleine roodbakstenen kapel is erg sober opgevat: het rondboogportaal geeft toegang tot de bidruimte met bidbankjes, het altaar is afgeschermd met ijzeren hekwerk. Het puntgeveltje heeft een opvallende kruisbekroning met een ijzeren Lotharings kruis, een typische kruisvorm die men ook terugvindt bij de kerk en her kerkhof van Zande.

**Art. 3.** Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel, 05 MAART 2012

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,  
Toerisme en Vlaamse Rand



Geert BOURGEOIS